

Agghegyalja Mozaik

XI. évfolyam, LVI. szám

2021. március

Sopronkövesdről Sopronkövesdieknek

Foto: Horváth Zsolt

Kedves Olvasóink!

Hadd ragadjam meg az alkalmat a bemutatkozásra: szeptembertől az önkormányzat alkalmazottjaként a kulturális feladatok ellátását végzem, és ettől a számtól kezdve az újság új főszerkesztője vagyok.

Embert próbáló időszakon megyünk keresztül, ahol mindennél fontosabbá vált az egymással szemben tanúsított segítőkészség, türelem és kitartóerő. Nem telik el úgy nap, hogy ne vágyódnánk beülni valahová a barátainkkal egy jó habos kávéra, vagy részt vegyünk bármilyen, szívünknek kedves rendezvényen.

A beszűkült lehetőségek közepette adventi ablaknyitógatóval hangolódtunk a karácsonyra, melyből szeretnénk hagyományt teremteni. A magyar kultúra napjáról online térben emlékeztünk meg.

Az állandó rovataink mellett szeretném felhívni a figyelmet újonnan induló játékunkra, melyben helyi nevezetességek apró részleteit ragadjuk ki.

Bízom benne, hogy nemsokára találkozhatunk a programjainkon, addig is szeretettel ajánlom aktuális kiadványunkat!

Simon Tamara

Játék

ISMERD FEL!

Az alábbi képen egy apró részlet látható egy sopronkövesdi látványosságról. Ha kitaláltad, melyik nevezetességünket ábrázolja, küldd el a megfejtést a koveshermesz@gmail.com címre, vagy a 30/308-6375-ös telefonszámra, legkésőbb 2021. március 31-ig. A helyes megfejtők egy ajándéksorsoláson vesznek részt.

Önkormányzati hírek

Kedves Olvasók!

Új lapszámot tartanak kezükben. A lap tartalmában, arculatában is kicsit megváltozott. Ambrus-Rácz Ramóna főszerkesztő leköszönt. A stafétát nem csak a lap összeállításánál, hanem a kulturális programok szervezésénél és az Alkotóház működtetése esetében is Simon Tamarának adta át. Kérem, Tamarát fogadják bizalommal! Munkáját segítsék ötletekkel, építő jellegű kritikával! Ramónának köszönöm, köszönjük az eddigi munkáját!

Beszámolóim általában az elmúlt időszakra való visszatekintést és a következő időszak terveit tartalmazzák. Sajnos közösségi események terén, 2020 végén, nincsen mire visszatekintenünk. Csendes volt a karácsony, csendes az éj. A karácsonyi ünnepek során szoktam nagy nyilvánosság előtt megköszönni egy emléklappal és egy kis ajándékkal néhány ember aktív közösségi munkáját is. A köszönet és a kis ajándék átadása szintén csendben, távolságtartással történt. Ezért is szeretném beszámolóim végén a díjazottakat és az indoklásukat felsorolni. Épp most egyeztettem testvértelépülésünk, a felvidéki Alsóobdok polgármesterével, akivel már a jövő évi pünkösdi programokra és a találkozóinkra nyertünk egy uniós által finanszírozott pályázatot. Azért remélem, hogy 2022 pünkösdjére csak helyre áll a rend, vagy hozzászokunk a helyzethez és normálisabbá válik az életünk, amiből addigra talán nem hiányoznak az emberi kapcsolatok és a kultúra sem! Ez évi pünkösdi programjainkat a helyi identitás erősítését célzó nyertes pályázatunk finanszíroz-

za az elszármazottak vendéglátásával együtt. Azonban teljes a tanácstalanság bennünk szervezőkben, hogy májusig mi marad meg a korlátozásokból, elszármazottjaink hogy mernek eljönni, felvidéki testvéreink hogy tudnak határt átlépni. Ezért hoztuk meg azt a döntést, hogy ez évben a pünkösdi rózsákban való gyönyörködés lehetőségét elengedve egyből pót- PÜNKÖVESDET hirdetünk július 9, 10, 11-re. Kiszámíthatóbb ez mind a szervezők, mind a fellépők, mind a programlátogatók szempontjából és talán a júliusi nyáresték részben kárpótolnak bennünket. Szintén az identitás pályázat részét képezte nemzeti és faluzászló beszerzése. Optimistán és őszintén gondoltuk, hogy ez milyen jó és felemelő dolog, de meglepődtünk a viszonylagos érdektelenségen és elutasításon. A zászlók kapcsán néhány lakostól különböző médiumokon keresztül furcsa reakciókat kaptunk. Például miért ilyenre költjük a pénzt, újabb zebrákat és a zebrákhoz valamilyen további lassítást, táblát, fekvőrendőrt intézhetnénk. A helyi identitás erősítése sajnos nem zebrapítésről szól. Mindig arra pályázunk, amire épp lehet, és aminél úgy érezzük, hasznos településünknek. A 84-es főútvonal és a Lózi út is állami utak. Itt a zebrák létesítése a magyar állam feladata és költsége lenne. Lehet kihelyezve bármennyi lassító tábla, bármennyi rendőr feködhet az úton, amíg ott nem büntetnek, a morál nem sokat változik. Két éve (még az adóelvonások előtt) eljártunk a gondolat, hogy a közútkezelő helyett önkormányzatunk tervezetne és finanszírozna meg egy Iskola utcai gyalogátkelőt.

A tervezés, a kivitelezés, a megerősített fényű új közvilágítási lámpa a zebra fölé és ebből következően több lámpaoszlop áthelyezése nem állt volna meg 5 millió forintból! Testületünk ekkor döntött nemmel. Természetesen gyermekeink épsége nagyon fontos. Azonban az ötletelők és a lehangosabban követelők egyikét sem láttam az újonnan felvételre jelentkezett polgárőrök listáján. Reggelként a zebra mellett, egyenruhában is lehetne gyermekeinkre vigyázni, a közösséget segíteni, de itt már tenni, önkénteskedni is kellene. Örülök, hogy polgároink létszámban ismét megerősödtek. 21 fővel még hatékonyabban tudják segíteni programjainkat, nem láthatóan is vigyázni álmunkat. Erre egyre inkább szükség van, hiszen már csoportok érkeznek embercsempészekkel falunk környékére. Mint kiderült, többen láttak gyanús autókat, de ha visszakérdezzük, a többség azt válaszolja, hogy nem jegyezte meg a rendszámot. Így nehéz bünt üldözni.

Civil szervezeteink tavaly márciusban kapták meg szokásos évi támogatásukat, közel 10 millió forintot osztottunk szét. A támogatások folyósítása után aztán a Covid-19 miatt megállt a közösségi élet. A támogatottaknak – a polgárőrök kivételével – azonnal írásban jeleztük, hogy nem kell visszautalniuk a támogatást, de úgy gazdálkodjanak, hogy 2021-re is maradjon ebből működésre. Ezt akkor komolyan gondoltuk, ezért sem értjük a mostani értetlenkedő kérdéseiket az ez évi támogatás elmaradásáról. A korábbi erős évek után hihetetlenül hangozhat, de most a költségvetés összeállításának elején még nem látjuk, nulla ki tudjuk-e hozni ezt az évet. A 84-es út rossz állapó

tára is ki szeretnék térni. Úgy érzékelem, hogy a megépült M85-ös gyorsforgalmi út sokat jelent a sopronkövesdieknek is. Ha nem is az átmenő forgalom, de a gyorsabb, biztonságosabb célba érés szempontjából mindenképp. Az átadás előtt az érintett településektől hozzájáruló nyilatkozatot kértek. Ezt én a falu nevében feltételesen adtam meg, jelezve, hogy az utépítésből adódóan erre járó járművek nagyon tönkretették az addig sem jó utunkat. Azt a választ kaptam, hogy a gyorsforgalmi határ irányába való építése még folyik, így még szállítanak erre építőanyagot. Ennek befejezésével fogják az utépítővel az okozott károkat kijavíttatni. Bízunk! Még tavaly lovastűrázók haladtak át Sopronkövesden. Pihenőt is tartottak nálunk a Lajos majorban és Kocsis Árpádék meg is vendégelték őket. Kocsiséknak köszönet érte! A lovasoknak is kedves volt a szervezett fogadás és a vendéglátás. Jelezték, hogy ez évben újra jönnek. Szeretettel várjuk őket újra. Élménybeszámolójukat is olvashatják lapunkban.

Ha már a köszöneteknél tartunk. Szeretném kiemelni és megköszönni a horvátországi földregés károsultjainak indított spontán gyűjtést, melyhez a helyi kezdeményezőkön kívül falunkból is többen csatlakoztak. Köszönjük mindannyiuk önzetlenségét. Végezetül a tavalyi közösségi munkájukért díjazottak névsorát és indoklását olvashatják. Bízom benne, hogy a közösségért tenni akarókat decemberben minél nagyobb számban újra köszönhetem. Már most jelzem, hogy az év vége felé közeledve, díjazottakra vonatkozó javaslatokat is örömmel fogadunk. Minden jót kívánok!

Díjazottak:

Bogdán Evelin: a Covid tavaszi hulláma idején lelkiismeretesen végzett karitatív munkájáért

Csigó Géza: a Covid tavaszi hulláma idején önként, gépjárművel vállalt ebédkihordásért

Csomó József: az önkéntes polgárörködésért, a temető és parkolója rendjének fenntartásáért

Grubits János: településünk emlékhelyeinek önzetlen gazdagításáért, kiemelve a 2020. évi Trianon emlékművet

Hircsu Ákos: a Covid tavaszi hulláma idején önként, gépjárművel vállalt ebédkihordásért

Kazinczy Péter: a Trianon 100 megemlékezés és a verses felolvasóestek megszervezéséért

Mihócza László: az önzetlen és lelkes zarándokszervezésekért és az ilyen találkozók Sopronkövesd képviselőléte

Németh Péterné Icu és Németh Péter: a virágos szépítésért és a mindig tette kész ezermesterségért

Schweitzer Kornél: a Trianon 100 emléknapi előadásért, valamint az iskola és az önkormányzat kapcsolatának erősítéséért

Fülöp Zoltán polgármester

Alkotóház terembérlés:

2 órára: 2.000 Ft

fél napra: 7.500 Ft

egy napra: 15.000 Ft

Ajánljuk családi rendezvényekre, baráti összejövetelekre.

Érdeklődjön hétköznap 8 és 16 óra között Simon Tamaránál a +36 30/308 6375-ös telefonszámon

Nem tudja vendégeit hol elszállásolni?

Gondoljon az Alkotóházra!

Érdeklődni lehet hétköznap 8 és 16 óra között Reisz Anitánál

Telefonszám: +36 20/956 4770

4.000 Ft/fő/éj

Törölköző felár 500 Ft/fő

A szálláskiadás és a terembérlés a veszélyhelyzet alatt szünetel!

Egy mosómedve kalandos élete Sopronkövesden

A mosómedve észak-amerikai elterjedésű faj. Európába értékes prémje miatt telepítették be az 1920-as években, azóta számos európai országban, köztük Magyarországon is megtelepedett. Hazánkban az 1980-as években észlelték először, megjelenése részben a szomszédos országokból való terjedésének, részben a hazai állattartóktól való kiszabadulásának volt köszönhető. Mivel kiváló az alkalmazkodóképessége, szinte minden területen megtalálja az életfeltételeit.

A mosómedvék rendkívül érzékeny mancsokkal rendelkeznek, amik jó szolgálatot tesznek, ha például a víz felkérőre kell kitapintani a táplálékot. Keresgélés közben valóban hasonló mozgást végeznek, mint a régi mosónők a patakparton, viszont tény, hogy mosómedvék a víztől távol, a városok belsejében is megjelennek, ráadásul táplálékuk egy részét háztartási hulladékból szerzik, ami azt feltételezi, hogy immunrendszerük nagyon erős és táplálék tisztogatásra semmi szükségük.

Amit még nagyon fontos leszögezni, hogy a mosómedve nem mos és nem medve.

Fotók: Bindics Ármin

A második állomása Prájczer Istvánéknál volt:

Újév napján láttam először az állatot, a fatároló padlására futott fel. Először nem tudtam biztosan milyen állat lehet, de sikerült róla pár képet készítenem, és aztán beigazolódott, hogy ez egy mosómedve. Pár nappal később élettársam és a fiam is látták, de aztán 5-6 nappal később eltűnt. 2-3 hónappal ezelőtt 8 tyúkunkat ölt meg valamilyen állat, így utólag azt gyanítjuk, hogy ez a mosómedve lehetett, persze biztosra nem tudom állítani.

A mosómedve harmadik állomása Horváth Eleonóraéknál volt:

A Kisalföld az oldalán feltette a kérdést, ki milyen állattal találkozott mostanság a háza táján. Hát én pontosan ezzel a mosómedvével találkoztam, ugyanis a mi padlásunkon vendégeskedett közel két hétig!

Tudom, hogy az újságban vannak terjedelmi korlátok, nem lehet minden mozzanatot leírni, de ez a történet a következő kiegészítéssel teljes: Mosómacink először karácsony előtt tűnt fel Kövesden egy tőlünk távoli utcában. Onnan - egy befogási kísérlet után - meglépett, s újévkor már az egyik patakparti családi ház tyúkjait dézsmálta, ahogy ez a cikkben is olvasható. De hát mit tehet egy mosómedve? - Éhes volt! Aztán január közepén a mi tyúkjaink estek áldozatául valami rejtélyes éjszakai látogatónak. Kerestük a tettest, mígnem megpillantottunk egy gyönyörű barna szörgombócot ráérősen felfelé balagni a padlásra vezető létrán. Az első ijedség és meglepetés után cselekedtünk: kapott vacsorát (inkább, mint hogy tovább tizedelje a tyúkudvart, meg hát annyira, de

A mosómedve útjának első állomása Bindics Árminnál volt:

2020. december 24-én járt nálunk a mosómedve, amit egyébként Kópházán is láttak valamikor októberben. Egy fa tetejéről fogtam be, egy direkt erre a célra alkalmas hurkosbot segítségével, azonban vendégszeretemet csak másnap reggelig élvezte, aztán elszökött. A mosómedvék nagy szabaduló művészek. Arra lettem figyelmes, hogy valamilyen állat fosztogatja a baromfiállományt, először azt hittem, hogy egy róka, de aztán kiderült, hogy a mosómedve volt a ludas. Szerencsére a többi madárhoz nem fért hozzá, így azokat nem tudta bántani.

annyira édes volt!), bezártuk, és értesíttem az állatvédőket, segítséget kérve tőlük a maci sorsának megnyugtató megoldására.

Tudtam, hogy nem őshonos faj, itt nem maradhat, de azt sem akartam, hogy elkallódjon, vagy további gaztetteket elkövetve ő kerüljön végzetes veszélybe, ha szabadon hagyom. Így aztán bekvártélyoztuk őt az 50 négyzetméteres padlásra, ahol kialakította magának a saját kis helyét - némileg átrendezve a padlás amúgy unalmas rendjét. Esténként 5 óra körül kapott vacsorát és friss vizet. Nagyon hamar megszokta ezt az új rendet, hívásra jött, egyáltalán nem félt, s barátságosan nézegetett minket, majd elindult lefelé a lépcsőn a finom falatok reményében - a mi legnagyobb gyönyörűségünkre!

Közben Tölle-Molnár Beáta és a Nektek Uगतunk Állatvédő Egyesület mindent megmozgattak azért, hogy a kis maci biztonságos befogásához megfelelő élve-fogó csapdát találjanak, s ez a múlt hétfőre sikerült is.

Fotók: Horváth Eleonóra

Nektek Ugatunk Állatvédő Egyesület nyilatkozata:

Fotók: Bindics Ármin

Nem volt egyszerű, kellett egy nagyobb méretű befogóketrec, amit a Soproni Madármentők Alapítványtól kaptunk kölcsön. Másfél órás próbálkozás után sikerült a padlásról lecsalogatni és befogni. Mivel idehaza a mosómedve tartása és szaporítása is tilos, ezért megfelelő befogódóhelyet kellett keresnünk. A Budakeszi Vadaspark vállalta, hogy gondját viselik, oda szállítottuk el – tette hozzá az állatvédő, akitől azt is megtudtuk, Gordonnak nevezték el az amúgy nagyon barátságos állatot, aki valószínűleg megszökött valahonnan, mert egyáltalán nem félt az emberektől.

Hálás szívvel köszönöm Beának és az egyesület tagjainak, hogy ilyen kitaróan és felelősséggel álltak az ügy mellé, s fáradságot nem kímélve juttatták el ezt a kis kalandor mosómacit arra a helyre, ahol a fajtájának megfelelő életet élhet - s persze megmentve ezzel a kövesdi tyúkokat a további rettegéstől...

Videó is található a befogásról itt:

https://www.kisalfold.hu/eletstilus/helyi-eletstilus/mosomedve-bujt-meg-a-padlason-10613533/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=kisalfold&fbclid=IwAR1-s6baRCQyJ7kOuVKqxEPYtsCdS6C7Zl4XvwbvNdLOxFGIu13cHmoVdMw

Nagyné Kun Zsuzsanna

Bölcsődei hírek

Új kisgyermeknevelő érkezett hozzánk, Borza Nikolett személyében, akinek édesapja sopronkövesdi származású. Niki a Benedek Elek Pedagógiai karon végzett Sopronban. Jelenleg Fertőszentmiklóson él. Nikinek a gyermekekkel sikerült hamar megtalálni a közös hangot, könnyen becsatlakozott a bölcsőde életébe.

A decemberi hónap izgalommal telinek ígérkezett, sajnos a vírushelyzet miatt csak kevés létszámmal tudtuk átélni a varázslatos ünnepi napokat. Ellátogatott hozzánk a Mikulás, akinek a kisgyerekek széles mosollyal integettek a bölcsőde ablakából. A karácsonyi ünnepre készülődve mézeskalács golyót készítettünk, mézeskalácsot díszítettünk, adventi koszorút barkácsoltunk, karácsonyi dalokat énekeltünk. A gyermekek a szeretet ünnepén nagy örömmel, meglepettséggel bontogatták ki az ajándékokat, miközben a finom süteményeket majszolták. Önfeledten, boldogan játszottak az új játékokkal. A legfontosabb az volt, hogy békességben, szeretetben töltöttük ezt a meghitt ünnepet.

A néphagyományokat őrző farsang vidám ünnepe a bölcsődés gyermekek jelmezes délelőttjével vette kezdetét. A télüző vigasság népszokásaival ismerkedtek. Sok zenével, tánccal és az ilyenkor elmaradhatatlan farsangi fánkkal, és a szülők által hozott gyümölcsökkel és ropogtatni valókkal tették színesebbé a napunkat. Jó kedvvel öltöttük magunkra színes jelmezeinket, igazi mesevilággá varázsolva a bölcsődei csoportszobát. Volt gomba, Minnie, Mickey, katicabogár, szellem, kiséger, maci, Mancs őrjárat főhőse (Chase).

Már nagyon várjuk a tavaszt és a derűsebb időjárást, hogy minél több időt tudjunk a szabadban tölteni. A húsvétra történő készülődést lassan elkezdjük.

Beiratkozásra továbbra is személyesen van lehetőség 8-11 óra között a bölcsődében. Miden érdeklődőt szeretettel várunk!

*Hajasné Guczogi Helga és Borza Nikolett
kisgyermeknevelők*

Lovastúra az Alpokalján

A Fertő-parti Lovasklub tagjai közül öten elhatároztuk, hogy háromnapos lovastúrára megyünk, Hegykőről a Horvátzsidány mellett található Marton Szállásra. Az indulást szombatra terveztük, hétfőre pedig a hazatérést. A július végi szombati napot izgatottan vártuk. Az időjárás előrejelzés minden nap mást mutatott, hol több, hol kevesebb esőt jelzett. Végül szakadó esővel virradt ránk a nagy nap. Gondolkodtunk a túra elnapolásán, de az mindannyiunk számára nagy csalódás lett volna. A lányok 13-14 évesek, már fél hétkor útra készen várták, mikor nyergelünk. Végül nyolc órakor kupaktanácsot

tartottunk és az indulás mellett döntöttünk. Szerencsére rövid időre elállt az eső, így a nyergelést száraz időben végeztük, de mire elindultunk, ismét ránk zúdult az ég. A tervek szerint az első megálló 11 óra felé Sopronkövesden lett volna, de mivel 2-3 órás késéssel indultunk és útközben a Haraszton át megtanultak a lovak átúszni minden pocsolyát, lépésben haladva, bőrig ázva végül délután három óra felé érkezünk meg az első pihenőhelyre. Fülöp Zoltán sopronkövesdi polgármesterrel folyamatosan tartottuk a kapcsolatot, éppen hol járunk, körülbelül mikorra érkezünk.

A 84-es főúton való átkeléshez a polgármester úr is segítségünkre jött, szerencsére az esős idő miatt nem sokan indultak autóval útnak.

Legnagyobb szerencsénkre elállt az eső, kisütött a nap, így félig megszáradva érkeztünk a Lajos-majorba, ahol terülj-terülj asztalkám várt bennünket a kertben, a lovakat friss víz és fű. Lenyergeltünk, ettünk, ittunk, pihentünk, nagyon köszönjük a Lajos-major lakóinak és Fülöp Zoltán polgármesternek ezt a kellemes fogadtatást.

Miután megnéztük a radarképet és egyértelműen esőmentes idő ígérkezett a továbbiakban, megnyugodva indultunk tovább.

Alig jutottunk el az undi erdőbe, már dörgött az ég körülöttünk és fekete felhők kerítették be bennünket. A lovak rendíthetetlenül rótták a csúszós-sáros talajon az utat, mit sem törődve a körülöttünk zajló égzengéssel. Szerencsénkre nem felettünk, csak körülöttünk dübörgött az ég. Átérve Undra ismét megszáradtunk, újabb esőmentes időszak következett. A következő megállónk a zsirai Piros Ház Vendéglő volt. Eredeti tervek szerint itt ebédeltünk volna két óra felé, de így öt óra tájt már inkább a továbbhaladás mellett döntöttünk, annál is inkább, mert ismét leszakadt az ég. A Piros Háznál annyi időre megálltunk, hogy legfontosabb ügyeinket elvégezzük és telefonon értesítettük a Marton Szállási vendéglátónkat, hogy utolsó 15 km-es szakasz előtt állunk. Mire visszaültünk a nyeregbe, mintha egy lavór vízbe ültünk volna. Az eső bőségesen ontotta magából a földnek az éltető nedűt, mi azért szívesen eltekintettünk volna tőle.

A lányok barkochbáztak, így ütötték el az időt, mint a három muskétás, úgy bandukoltak egymás mellett.

Gyönyörű naplementében érkeztünk meg Horvátzsidány határába, ahol szembe jöttek velünk lovas barátaink, és ők vezettek át minket az utolsó erdei szakaszon keresztül Marton Szállásra.

Itt a lovak elhelyezése és ellátása után mi is vacsoráztunk, majd a lányok a völgyben található jurtába mentek éjszakára, mi ketten felnőttek pedig a közösségi házban tértünk nyugovóra.

Másnap reggel a lányok már igen korán megjelentek, mert a völgyben erősen lehűlt a levegő és fáztak. Így a

lovak reggeli ellátásában ők is részt vettek.

Marton Szálláson teljes ellátást kaptunk, és a lányok lovagoltak is egy jót. Végigjártuk a „Puszták népe Vialdal” feladatait, már amit az eső és a sár engedett.

Hétfőn reggel verőfényes napsütésben indultunk haza. Kellemes időnk volt, jól haladtunk, a lovak is élvezték a haladós ügetést, könnyű vágta szakaszokat. Zsirán a Piros Ház Étteremnél megálltunk. A tulajdonos azzal fogadott bennünket, hogy egy barátja pár házzal arrébb vár bennünket, a lovaknak füves karám, széna és víz áll rendelkezésre. Így ismerkedtünk meg Madarász Miklós fafaragó mesterrel, aki rendszeres résztvevője a hegykői programoknak is.

Zsiráról Sopronkövesdre lovagoltunk, továbbra is szép időben, jó hangulatban haladtunk. Sopronkövesden az Önkormányzati Hivatal mögötti füves területen kikötöttük a lovakat, már várta őket a friss víz. Fülöp Zoltán

polgármester úr beinvitált bennünket a Hivatalba, kaptunk kávé, friss vizet, elvégezhetjük ügyes-bajos dolgainkat. Eközben hangos szirénaszóval közeledtek a tűzoltók, egy kiscigolya beszorult a napelem panel alá az iskolaudvaron. Polgármester úr kiment a főútra és leállította a szirénákat, mielőtt a lovak mellé behajtottak.

Sopronkövesdről már csak egy utolsó 12 km-es szakasz volt hátra, és a késő délutáni napsütésben, sok élménnyel gazdagodva hazaértünk Hegykőre.

Köszönjük a szervezéshez nyújtott segítséget Fülöp Zoltánnak, a szíves fogadtatást a Lajos major – és a soproni Fehér Rózsa Étterem tulajdonosainak, a zsirai Piros Ház Étterem tulajdonosának, valamint barátjának, Madarász Miklósnak és nem utolsó sorban a Marton Szállás tulajdonosának, Marton Ágostonnak és csapatának, akik nagyon nagy szeretettel fogadtak bennünket. Reméljük jövőre is találkozunk!

Varga Dóra és Obádovics Csilla
Fertő-parti Lovasklub Hegykő

Óvodai hírek

*„Hó-farsang van. Itt a tél. Azért dudál ez a szél.
Egy szál zenész magában sípol, dudál a bálban...”
(Gazdag Erzszi: Hó-farsang)*

A mi óvodánkban is épp a farsangi előkészületek zajlanak. Készülnek az álarcok, farsangi szemüvegek... a folyosókon, csoportszobákban a lampionok, bohóc képek, girlandok teszik még vidámbbá a hangulatot. Nyilván nagyobb óvatossággal, de megtartjuk a csoportokban a farsangi mulatságot zenével, táncsal, zsákbamacskával, s nagyon várják már a gyerekek.

Bár a vírushelyzet mindenkit korlátok közé szorít, nem unatkozunk. Mint ahogy a korábbi lapszámokban már említettük, a Kincses Kultúróvoda pályázaton 1.300 000 Ft-ot nyert óvodánk. A pályázat megvalósítása során kulturális programsorozatunkat a helyi Tájháznál a Tulipános láda meséivel indítottuk. Aztán eljött hozzánk Boka Gábor mesemondó előadóművész János vitéz c. darabbal. Elsétáltunk a Vadászházba, ahol Pásztor Jani bácsi szeretetteljes vendéglátással fogadta kis csapatunkat. Beszélt a helyi és környékbeli vadállományról, megmutatta a trófeákat. Jártunk a Vasfüggöny emlékhelynél, ahol Kecskeméti Szilveszter mesélt a helyi határőr hagyományokról.

Márton napról megemlékeztünk ugyan, de sajnos a felvonulást a hagyományos módon nem tudtuk megtartani. Gavajda Kitti keramikussal a korongozást, kerámiák készítésének folyamatát ismerhettük meg, sőt készíthettek a gyermekek is apróbb tárgyakat. Egy nagyobb

betegség hullám miatt elég sok hiányzónk volt akkor, így ebből sok kisgyermek kimaradt, de tavasszal visszahívjuk a hölgyet, hogy minden érdeklődő kipróbálhassa a korongozást.

Szalai Katica és a helyi Hímzőkör néhány tagja műhelyfoglalkozást tartott a nagycsoportos lányoknak, ahol a Holbein öltéssel ismerkedtek. A zsirai Furge ujjak műhelyfoglalkozásán a kosárfonás első lépéseit tanulhattuk. Éppen a napokban egyeztetünk Alpek Éva gyapjúszővővel, aki a szövés rejtelseibe fog bevezetni minket. S természetesen mindezeket túl a tematikus terveknek megfelelően zajlanak a különböző tevékenységek a mindennapokban. Szóval rengeteg élményben, játékban van része a gyermekeknek, és ennek is köszönhető, hogy az év eleji beszoktatás zökkenőmentesen zajlott.

Most még farsangi lázban égünk, de készülődünk a tél elűzésére citeraszóval, táncsal, kecskedudával, kiszébbal...Ez is nagyon izgalmasnak ígérkezik...az biztos, hogy hangosak leszünk, és rajtunk nem fog múlni, hogy megérkezzen a tavasz...

*Fülöpné Hidegh Csilla
óvodavezető*

„Nincsen bátorság félelem nélkül. Pont úgy, ahogy fény sincs sötétség nélkül. Magaslatokat sem tapasztalhatunk meg anélkül, hogy tudnánk, milyen lent lenni, és néha el kell érni a tenger legmélyebb pontját, a tengerfeneket is ahhoz, hogy a lábunkat a földnek vetve elrugaskodjunk, egyenes fölfelé, a hullámok tetejére.”

(Al Ghaoui Hesna)

Nagyon „sötét” időszak van a hátunk mögött, ahogy a mindennapokban, úgy az iskolában is. Este nyolc után sötétek és csendesek az utcák, sötétség van az éttermekben, az iskola épületében sem látunk fényeket a tanítás végeztével. Sajnos nem tudunk helyet adni külsős programoknak, elmaradt a karácsonyi műsor, a gyermekeknek szervezett programok sem tudtak megvalósulni a korábbi rend szerint. De nézzük a dolgok pozitív oldalát, a mélypontról „rugaskodjunk el” felfelé!

Nálunk az őszi szünet előtt volt a mélypont, nagyon sok hiányzó diákkal, pedagógussal. Nagyon sok embert – gyermeket és felnőttet – megviselt az elmúlt időszak, mindannyian másképp éltük meg a mögöttünk hagyott pandémiás időszakot. Voltak, akik tudomást sem akartak venni a vírusról, de voltak, akiknek a félelem uralta mindennapjait. Voltak, akiket nagyon megviselt a betegség, de sokan tünetmentesen vészelték át. Van olyan gyermek az iskolában, aki már 200 órát hiányzott és van, aki egyet sem. De egyet mindenki megtanult: nem játék a vírus, komolyan kell venni. Úgy érzem, iskolánk közössége – diák, szülő, dolgozó – nagyon jól kezelte a helyzetet, betartottuk a kötelező előírásokat, de nem írtunk elő olyan helyi szabályokat, amik a gyermekek mentális és fizikai egészségét károsíthatták volna. Szükség volt az udvari játékra, friss levegőre, de a folyosón nem tömörültek a gyermekek, közös programjaink is elmaradtak. Hordtuk a maszkot a közösségi terekben, de a tanórákat nem kellett abban töltetni. A technikai dolgozók folyamatos fertőtlenítést végeztek, a gyermekek is szépen betartották a higiéniai előírásokat. A szülők számára is megszokottá vált az új rend. A gyermeküket csak a kapuig kísérhették, a szülői értekezletek is az online térbe kerültek.

Amikor tavaly március 15-én öten koszorúztunk a Pető-

fi szobornál, nem gondoltam volna, hogy az akkor harmadik osztályosként megtanult verseket az idén már negyedik osztályosok még mindig nem tudják elmondani. Nem gondoltam, hogy még az idén is veszélyben lehet a nyolcadikosok ballagása, és azt sem, hogy még az idei tanévben is kérdéses lehet az osztálykirándulások szervezése. Nem gondoltam, hogy a farsangon „online-tombola” lesz, és a 24 órás kosár sem lesz megtartható. Sorolhatnánk még a nem gondoltam kezdetű mondatokat!

De értékelhetjük másképp is a mögöttünk hagyott időszakot? Jó volt iskolába jönni, ebben a tanévben nem kellett túl sokat online-oktatásban tölteni. Lassan megindulnak a tanulmányi versenyek, igaz kicsit más formában, betartva a járványügyi előírásokat. Iskolai keretek között már lehet sportolni, citerázni, táncolni, persze a megfelelő szabályok közé szorítva. A Mikulás is „betartotta a járványügyi előírásokat”, az éjszaka leple alatt csempészte az ajándékokat a gyermekek asztalára. A karácsonyi barkácsolás, ajándékozás nem maradt el, megidézve ezzel a korábbi karácsonyok hangulatát. Közösen örültünk a ritkán látható hónap, a tesi órai szánkózás, hógolyózás színesebbé tette a borongós napokat. Ezek már azok a pici „fényforrások”, amiből talán látható, hogy van remény arra, hogy visszatérjünk a régi, megszokott életritmusunkhoz, életünkhöz otthon és az iskolában is.

Bízom benne, hogy már magunk mögött hagytuk a „sötétséget”, haladunk a „fény” felé apró, pici lépésekkel. Rohanni nem szabad, türelmesnek kell lennünk! De úgy gondolom, már látható a fény az alagút végén.!

Schweitzer Kornél

Hogy is lettem sopronkövesdi lakos?

Véghelyiné Fábriánkovic Renáta és Véghelyi József

2019 nyarán kezdtük házunk építését a Hársfa utcában, és 2020 nyarán költöztünk be.

Nézegettünk több faluban is telket, mivel itt nem volt akkor szabad. De szerencsére nem kellett sokat várnunk, hogy felszabaduljon egy.

Szimpatikus falunak találtuk Sopronkövesdet. A polgármester úr nagyon kedves és segítőkész volt velünk. Tetszettek a színes programok, és az, hogy igazán gyorsan fejlődő község Kövesd. Örülünk, hogy sok sportolási lehetőség van.

Szeretünk itt lakni. Úgy gondoljuk sikerült is beilleszkednünk. Nagyon sok segítséget kaptunk és a mai napig kapunk a szomszédjainktól. Szívesen veszünk részt együtt a faluban megrendezett eseményeken. A főzőversenyen például első helyezést ért el kis csapatunk.

Én szakácsként dolgozom, feleségem pedig egy divatáru üzletben dolgozik. Jelenleg itthon várjuk első kisbabánk márciusi érkezését.

Ambrus Kinga és Módos Dániel

2020. április végén tudtunk beköltözni újonnan épült házunkba. Máshol is nézegettünk telkeket a környéken, Nagycenken, Kópházán, Harkán. A választásunkat több minden is befolyásolta, egyrészt nagyban segítette a döntésünket, hogy az öcsém és felesége is itt laknak, másrészt pedig a telek nagysága és ár-érték aránya, továbbá a közlekedési viszonyok Sopronkövesd felé billentette a mérleg nyelvét.

Én helyben dolgozom a könyvtárban és az óvodában, így ez is nagyon jó, hiszen nem kell autóra ülnöm, vagy tömegközlekedéssel még eljutnom a munkahelyemre. Dani Ausztriában dolgozik egy gyárban.

Dani Petőházáról jött, van 3 testvére, édesanyja sajnos már nem él, édesapja pedig messzire költözött, így csak ritkán tudnak találkozni, viszont testvérei a környéken élnek, így velük jobban tartjuk a kapcsolatot. Előző kapcsolatából van egy kisfia, aki gyakori vendég nálunk.

Én Egyházásfaluban nőttem fel, van egy öcsém, aki a szomszéd utcában lakik, velük rendszeresen tartjuk a kapcsolatot, nagyon nagy előnynek érzem, hogy kölcsönösen rá tudunk nézni egymás ingatlanaira, és bármiben tudunk egymásnak segíteni. Szüleim elváltak, édesanyám szintén Kövesden él, édesapám pedig Budapesten.

Nekem a rendezvényeken úgymond „kötelező” is a részvétel a munkámhoz kapcsolódóan, de mivel ezek színvonalas, tartalmas, érdekes események amúgy is kilátogatnánk.

Összességében nagyon szeretünk itt lakni, jó a lakóközösség, jó a viszonyunk a szomszédokkal, kölcsönösen segítjük egymást mindenben.

Németh Zoltán, Németh-Szalay Ivett és Noel

2019 októberében költöztünk Sopronkövedre. Az év márciusában kezdődött az építkezés. Beköltöztünk, de még nagyon sok munka áll előttünk, amire teljesen elkészülünk.

Előtte három évet Sopronban laktunk, de mindenféleképpen szerettünk volna családi házba költözni ahol a gyerekek (később majd gyerekeknek) nagyobb tere van a játékra.

A környék több településén is érdeklődtünk, de a sopronkövesdi élet tűnt a legvonzóbbnak, már csak azért is mert a feleségemmel együtt (aki most ugye gyeseen van) itt dolgozunk és persze az sem volt elhanyagolható, hogy helyben van bölcsőde, óvoda és iskola, amelyekről sok jót hallottunk. Ami a települést még vonzóbbá tette számunkra, hogy helyben mindent be tudunk szerezni, hiszen van húsbolt, zöldségbolt, piac, élelmiszerbolt.

Nagyon szeretünk itt lakni, sok jó embert ismertünk meg, és sok barátot szereztünk.

Sok nagyszerű rendezvény van a faluban, amin szeretünk részt venni.

Csigó Magdolna, Gábor Béla

2019.12.20-án költöztünk Sopronkövesdre.

Mivel itt nőttem fel, és itt élnek a rokonaim, ismerőseim, egyszerű volt dönteni, hogy itt építsük fel házikónkat. Én már nyugdíjas vagyok.

Élettársam erdélyi származású, 30 évet élt és dolgozott Ausztriában, Bécsben. A nagyvárosi élet után örül, hogy nem kell parkolóhelyet keresni és kedvére bütykölhet a garázsban.

Örülünk a rendezvényeknek, szívesen veszünk részt rajtuk.

A Pipacs utcában kedves barátokra leltünk, működik a csapatszellem. A főzőversenyen előkelő második helyezést értünk el. Kedvenc hobink a motorozás, túrázás, kerékpározás.

Kárpát-medencei levélíró pályázat

Az agyagosszergényi Közi Horváth József Népfőiskola és a Charta XXI. Egyesület Trianon 100. évfordulójának kapcsán levélíró pályázatot hirdetett. A levelet személyes hangvételtben várták, fiktív vagy kiválasztott személynek címezve. Témája: Kapcsolat az óhazával és az elszakított honfitársakkal közösen megélt élmények, stb. A pályázat lezárult 2020. december 31-én. Fővédnök: Dr. Surján László, a Charta XXI. Egyesület elnöke. 49 pályázat érkezett be, köztük a sopronkövesdi is. Eredményhirdetés 2021 tavaszán várható. Alább a sopronkövesdi pályamunka olvasható.

Kedves Jancsi barátom!

Fél évtizede is van már, hogy a Sopronkövesd és Környéke zarándokcsapatunkhoz csatlakoztál és együtt tettük meg a 4 napos zarándokutat Máriazellbe. A zarándoklat iránti elkötelezettségedet hűen tükrözi, hogy azóta is szorgalmas résztvevője vagy a zarándokutaknak, sőt a szervezésben is kiveszed a részed. Mindig velünk tartottál a győri könnyező Szűzanyához induló zarándoklatainkban is. Te is emlékezhetsz, hogy útközben Fertőszentmiklóson és Agyagosszergényben is jó szívvel fogadtak bennünk egy kis szeretetvendégségre, így kaptunk lelki erőt is a 3 napos út megtételére.

Nagyon megható emlék az a máriazelli zarándokutunk is, amikor a Szentföldről megérkezve minden zarándoktársnak egy jeruzsálemi rózsafüzért ajándékoztál. Hidegségen igazi lokálpatriótának számítasz, megépíttetted a régi csőszkunyhót, (azóta egy másikat is!) és a dombtetőn magasodó Szt. Jakab kápolnát is te szorgalmaztad, létrejöttében elvülhetetlen érdemeid vannak.

Sok egyéb közéleti tevékenykedésed közül most csak a betlehem elkészítését említem, amiben évek óta vezető szerepet töltesz be. Több alkalommal megszervezted a Deutschkreutz -Hidegség Szt. Jakab kápolnák közötti zarándokutakat, utóbb a felújított hidegségi Papkertben állítottál emléktáblát és emlékoszlopot az ott szolgáló papok, illetve Farkas atya emlékére. Neked köszönhetjük az osztrákokkal közös zarándoklatokat, a lovaskocsis utat Lutzmannsburgba, vagy éppen a Szt. Martin (Márton) zarándoklatot Eisenstadtba. 2017-ben Hidegségről indulatok busszal az erdélyi Hidegségre, hogy a testvérközségi kapcsolat által a helyi gyimesi csángókkal egy keresztaljat alkotva zarándokoltatok a csíksomlyói búcsúba. Az az ötleted, hogy zarándokcsoportunk Máriazell mellett a csíksomlyói búcsúban is részt vegyen, 2018-ban valóra vált.

Csütörtök reggel indult a buszunk a Hidegségi Szt. Jakab kápolna mellől, este Kolozsvár mellett szálltunk meg. Másnap délután értünk az erdélyi Hidegségre, ahol egy keretbe helyezett Mária-szobor került átadásra és szentmise után elindult a búcsúi menet egyelőre csak a szállásunkig, Gyimesközéplokig. Másnap reggel indultunk több keresztaljjal kiegészülve, és időben felértünk a Nyeregbe, ahol már hatalmas tömeg várta a mise kezdetét. Magyar és székely zászlók lengedeztek, népviseletbe öltözött helyiek, a világ sok részéből érkezett zarándokok együtt énekeltük a magyar és a székely himnuszt. Mindenkin látszott a meghatottság, jó volt érezni, hogy egy idegen országban mi magyarok itthon vagyunk!

Mise végén leballagtunk a hegy másik lábánál álló csángó templomba, ahol az első sorokban a moldvai csángók már énekkel hangolódtak a mise kezdetére. Gyönyörű Mária-énekeket hallhattunk, sokak szeme könnyes lett, a gyimesi és a moldvai csángókkal együtt énekelni felejthe-

tetlen élményt jelentett. Vasárnap reggel mise után a gyimesközéploki vasútállomásra mentünk, ide vártuk a hazafelé tartó Csíksomlyó Expresszt. Hegedű, ütőgordon és korabeli katonadal fogadta a begördülő vonatot, az ablakokban zászlót lengető, integető zarándokokkal. Ünnepi polgármesteri beszéd és műsor után énekkel, zenével kísérvé hazaindult a vonat, az egymásnak integető zarándokok tovább erősítették a magyar összetartozást. Pár perccel később már a hazafelé tartó motoros konvojnak is integethettünk, dudaszó, integetés volt a válasz, akkor is jó volt magyarnak lenni. Este a helyi kultúrházban táncos- és karénekes csoport adott egy szívet-lelket megdobogtató műsort, hétfőn reggeli után pedig elbúcsúztunk vendéglátóinktól, remélve, hogy jövünk ide még.

Drága barátom! 2019-ben is eljutottunk Csíksomlyóra, a vendéglátóink már szinte családtagként fogadtak bennünket. Örök emlék marad az általad készített keresztfák, kopjafák átadása erdélyi barátainknak, ahogy a száz éve Máriazellből hozott Mária-szobor átadása is nagyon megható volt.

Sajnos idén a járvány közbeszólt, de azért Sopronkövesden meg tudtunk emlékezni Trianon 100 éves évfordulójáról. Az általad készített kapcsokkal összefogott hasadó emlékoszlop az erdőszéli kápolnánál lovas huszárok kíséretében, ünnepélyes keretek közt került felállításra. A kápolnához vezető út szélén álló Krisztus-kereszt a szőlőhegyen szintén a Te adományod, ami a hely hangulatához nagyban hozzájárul.

Az elmaradt csíksomlyói búcsú helyett némi kárpótlást jelentett a Felvidékre induló buszos zarándokutunk. Sopronkövesd testvérközsége Alsóbodok, itt található az Eszterházy János Zarándok Emlékpark. A helyiekkel közös megemlékezést tartottunk Trianon 100 éves évfordulójára, ekkor került sor az általad készített emlékoszlop felállítására is. A két polgármester koszorúzása, méltató beszédek, közös himnuszéneklés hű kifejezője volt az együtvé tartozásunknak.

Kedves Jancsi barátom! Hálásan köszönjük azt a szervező munkát, amit a zarándokcsapatunk érdekében végzel, amiben feleséged, Márti is kiveszi a részét! Gratulálok a Sopronkövesdi Önkormányzat elismerő okleveléhez, nagyon megérdemled, mindig számíthattunk rád!

Bízva a jövőbeni együttműködésben is, üdvözlettel:

zarándoktársad, Miszter

Bemutakozik a Frontstellung Westungarn

Csapatunk nevét nyugat-magyarországi frontvonalra lehetne lefordítani. A II. világháborús, 1944-45-ös években nyugat-magyarországi harcokban részt vett SS páncélgránátosok hadtörténelmével foglalkozunk, őket szeretnénk bemutatni az érdeklődőknek online az interneten, illetve személyes bemutatók alkalmával.

Tagjainkat évtizedes barátság köti össze, sokunk a katonai hagyományőrzéssel a Soproni Honvéd Hagyományőrző Egyesületben ismerkedett meg, majd a Soproni Történelmi és Hadijátzó Baráti Körben folytatta azt. Találkozhattak már velünk II. világháborús magyar egyenruhában sopronkövesdi megemlékezéseken, rendezvényeken, hadijátékokon. Az okot, ami miatt fontosnak tartjuk a „német oldal” részletes megjelenítését, megtudhatják Kovács Zoltán András és Számvéber Norbert: A Waffen-SS Magyarországon című könyv utószavából:

„A német Waffen-SS igen jelentős szerepet játszott Magyarország második világháborús hadtörténetében. Az SS létszámkiegészítési akciói során körülbelül 120.000–140.000 magyarországi németet toboroztak vagy soroztak be. A magyar nemzetiségű SS-katonák létszáma a háború végére (két hadosztályban és több önálló alakulatban) legkevesebb 47.000 főre duzzadt. A birodalmi német, önkéntes vagy besorolt SS-kötelékek állományában – különböző időpontokban – megközelítőleg további 215.000 katona állomásozott vagy harcolt Magyarország területén. Az óvatosabb becsléseket figyelembe véve, ez minimálisan 382.000 olyan SS-katonát jelent, aki valamilyen formában kapcsolatba került hazánkkal. Ha ezt a számot összehasonlítjuk a Waffen-SS háború végi mint-

egy egymillió létszámával, azt tapasztaljuk, hogy az állomány több mint egyharmada megfordult Magyarországon (onnan származott, illetve ott képezték ki, vagy vették be).

A második világhégés idején Németország határain kívül nagy valószínűséggel Magyarországon alkalmazták a legtöbb SS-alakulatot. A hét felállított SS-páncélos hadosztályból például hat harcolt magyar területen, ráadásul egy időben. A Waffen-SS lovashadosztályai is szervesen kötődtek hazánkhoz, mind a szervezés, mind pedig a harci alkalmazás tekintetében, s közülük kettő éppen Budapest védelmében semmisült meg.”

Az Újév 9. napján csináltunk egy kisebb fotózást az Agghegyen, ezekből szeretnénk pár képet megosztani az olvasókkal. A géppuskás raj minden katonáján téli viselet látható, korabeli fotók alapján, hárman szörmebéléses parkát, a géppuskás pedig kifordítható (fehér, ill. álca színű) parkafelsőt és nadrágot visel, derékszíjjal, tölténytáskákkal (a géppuskáson MG szerelések táskája), gázárc tárolására szolgáló bádoggal, posztóborítású kulaccsal, csajkával, kenyérszákkal, gyalogsági ásóval. Fegyverzetük a szabványos német Mauser k98 puska, a hozzátartozó szuronnal, Gewehr 43 öntöltő puska, MG42-es géppuska, a hozzá tartozó lőszeres rakaszokkal, Panzerfaust 60 (páncélököl), ill. M24 német nyeles gránát (természetesen a hatályos jogszabályoknak megfelelően hatástalanítva, ill. működésképtelen repro darabok).

Horváth Balázs

A sáfrány (*Crocus*) a nőszirmfélék (*Iridaceae*) családjába tartozó növénynemzetség. Szárleveleik nincsenek, a keskeny tölevelek és a néhány centiméteres szár csúcsán álló virág föld alatti hagymából ered. A Kárpát-medencében őshonos fajok kora tavasszal, a régebben fűszerként termesztett valódi vagy jóféle sáfrány (*C. sativus*) ősszel virágzik. A kerti dísnövényként használt sárga virágú sáfrányok az aransáfrány (*C. flavus*), míg a fehér és lila virágúak a kerti sáfrány (*C. vernus*) nemesített fajtái.

A bánáti sáfrány (*Crocus banaticus*) élőhelyei a hegyvidéki völgyek és lombhullató erdők. Erdélyben őshonos. A kárpáti sáfrány (*Crocus heuffelianus*) a nemzetség leg-

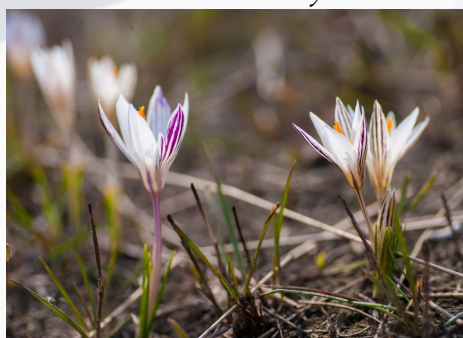
északabbra húzódó faja a füves tisztásokon tenyészik. A tarka sáfrány (*Crocus reticulatus*) élőhelyei lösz- és homokpusztagyepek, homoki tölgyesek és akácosok. Ezek a fajok mindegyike őshonos és védett hazánkban.

A jóféle sáfrány (*Crocus sativus*) bibéje vörösesbarna, aromás illatú, kesernyés fűszer, az ételt aransárga színre festi. A virág bibéjének gyűjtése nagyon fáradságos munka, termesztése sem egyszerű, ezért rendkívül drága. Értéke az aranyéval vetekszik, a világ legdrágább fűszere. Az őshonos hazai fajok védettek, tehát a bibék gyűjtése törvénybe ütközik! Arról nem is beszélve, hogy sem ezek, sem a dísnövényként termesztett sáfrányhibridek nem használhatók fűszernek.

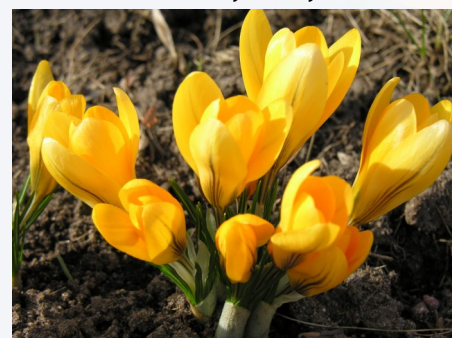
sáfrány

tarkasáfrány

aransáfrány

A fűszersáfrány termesztésére az i. e. 2300-as években utaltak elsőként. Már az "Ebers"-féle papirusztekercsek, a Biblia és az ősi indiai írások is említik a növényt. Kr. e. 1700 körül Krétán készített freskókon is megtalálható a sáfrány. A termesztett fűszersáfrány vad változata (*Crocus cartwrightianus*) is innen származik. A jelenleg fűszerként termesztett változatát a késői bronzkorban, ugyancsak Krétán nemesítették.

A növény gyógyszerként is az ókortól használatos. Érzéstelenítésre, fájdalomcsillapításra, görcsoldásra alkalmazták, színező tulajdonságai is ismeretesek volt már ekkoriban.

Az egyiptomiak, levesek, mártások színezésére, ízesítésére használták, Kleopátra pedig sáfrányos fürdőt vett mielőtt Antonius-szal hált. A görög monda szerint, amikor Zeusz Hérával tartotta menyegzőjét, sáfrány nőtt az ágyuk körül és még a főisten is megittasult az illattól, emiatt ma is sok helyen afrodisziakumként is használják.

A sáfrányt Kínában és Nagy Sándor seregeiben is gyógyszerként alkalmazták.

Az ókori rómaiak mondása: „dormivit in sacco croci” (sáfrányágyon aludt), annyit jelent, hogy valakin vidám önfeledtség lesz úrrá, ugyanis nagyobb dózis bódulatot okoz, azonban 20 gramm már halálos adag.

A XIV. században tomboló pestisjárvány idején sáfrányból készítettek gyógyszert, ezért a fűszer nagyon keresetté

vált, ami miatt értéke jelentősen megnövekedett, ezért Európában évszázadokon át a gazdagságot és magas társadalmi pozíciót szimbolizálta.

A magyarok is nagy sáfránytermesztők és fogyasztók voltak, első írásos magyarországi említése 1429-ből való. A sáfrányt a középkorban ruhanemű festésére is használták. Magyarország déli vidékein: Érsekcsanádön, és Dél-Dunántúlon, például Csökölyön a gyászruhákat festették vele sárgára. Mátyás király környezetéről szólván Galeotto Marzio a legfontosabb fűszerek között említi a borsal és a gyömbérrel együtt.

Magas ára miatt mindig is hamisították, a sáfrányos szeklicével helyettesítették, de ez inkább csak színezésre alkalmas, íze a valódi sáfrányéhoz egyáltalán nem hasonlít.

Gyógyászati jelentősége, hogy a krocetin nevű anyaga csökkenti a koleszterinszintet.

Hagyományosan sáfránnyal ízesített rizsételek Spanyolországban a paella, Iránban a piláf. A milánói rizottó, a bouillabaisse, a híres marseille-i halleves is sáfrányos étel. Az indiaiak bizonyos currykben használják.

Mivel a rizling ízében fűszeres-virágos jegyek nyilvánulnak meg, egy sáfrányos ételhez a rizling lehet a legjobb választás.

Kazinczy Péter

Az egészséges táplálás gyermekünk fejlődésének a kulcsa

Természetes, hogy az anyák, nagymamák, szeretnék gyermeknevelési tapasztalataikat átadni lányaiknak, unokáiknak, mikor ők is anyává válnak. Ezúttal nekik szeretnék segíteni, abban, hogy ne csak a „Te is ezen nőttél fel” tanácsokkal akarjanak segíteni, hanem fogadják el, hogy ma már sok kutató munka alapján kidolgozott szakmai ajánlások alapján tápláljuk a kicsiket. Az eltelt 20-30 év alatt rengeteget változott a táplálékok előállítás, összetétele, feldolgozása, tárolása. 35 éves védőnői pályafutásom alatt a csecsemőtáplálás irányelvei változtak a legtöbbször, legtöbbit. Sajnos napjainkban rengeteg a táplálkozással összefüggő betegség, allergia. Ezek megelőzésében kiemelkedően fontos időszak a fogantatástól a gyermek 3 éves koráig tartó életszakasz, hiszen az ember egész élete során ebben a korban növekszik a legintenzívebben. A gyermek **súlya ötszörösére, a magassága kétszeresére** növekszik, **agyszöve** pedig **mindennap plusz 1-1 grammal** gyarapodik. Ilyenkor a leggyorsabb a gondolkodás, a nyelvi képességek és az emlékezet fejlődése, de ebben az időszakban alakul ki a bélflóra és az immunrendszer is. Ekkor válik véglegessé a zsírszövetek száma, ami meghatározza a későbbi elhízásra való hajlamot.

Megszületés után a szoptatás a leghatékonyabb módszer a gyermek egészségének és megfelelő fejlődésének biztosítására. Az anyatej ideális táplálék a csecsemő számára. Biztonságos, tiszta és olyan védőanyagokat (ún. antitesteket) tartalmaz, amelyek segítenek megvédeni a babát számos gyakori gyermekkori betegséggel szemben. Az anyatej az élet első 6 hónapjában teljes mértékben fedezi a csecsemő energia- és tápanyagszükségletét, az első év második felében a gyermek tápanyagigényének legalább felét, míg a második életévig a szükséglet egyharmadát biztosítja. Az anyatejjel táplált gyermekek jobban teljesítenek az intelligencia teszteken, a későbbiekben kevésbé lesznek túlsúlyosak vagy elhízottak, körükben alacsonyabb a cukorbetegség,

Mikor kezdjük el a hozzátáplálást?

A hozzátáplálást legkorábban az **5. hónap elejétől el lehet kezdeni, és legkésőbb a 6. hónap végéig el kell kezdeni**, ami **nem zárja ki a 6 hónapos korig tartó kizárólagos szoptatást**.

Hozzátáplálás gyakorisága:

- 5-6 hónapos korban naponta 1-2 alkalommal
- 6-8 hónapos korban naponta 2-3-szor
- 9-12 hónapos kortól naponta 3-4-szer kapja a csecsemő
- 1 éves kor után: 3 főétkezés (reggeli, ebéd, vacsora) és két kisebb étkezés (tízórai, uzsonna)

A hozzátáplálás mellett korlátlan alkalommal folytatható a szoptatás. A szilárd táplálékok adása történhet a szoptatás előtt vagy után, az anya és csecsemő preferenciája szerint. A szilárd táplálékok bevezetését kezdjük naponta 2x 1-2 kávéskanállal, majd fokozatosan emeljük a mennyiséget és növeljük az ételek variációit.

Az új ételeket azonban akár 8 alkalommal is kell kínálni, mire a csecsemő teljesen elfogadja.

A só, cukor mennyiségét minimalizáljuk és óvakodjunk a sós, édes, fűszeres ízek túlzott előfordulásától. Az ételleket ne sózzuk és ne cukrozzuk.

A csecsemő kapjon sokféle gyümölcsöt és zöldséget. Ne csak édesebb ízű zöldségeket és gyümölcsöket, hanem semleges és kissé keserűbb ízű zöldségeket/gyümölcsöket (pl. brokkoli, spárga, cukkini, avokádó) is adjunk.

Gyümölcs: Elsőként választandók: alma, őszibarack, sárgadinnye, meggy, cseresznye, hámozott szilva, körte, déligyümölcsök (narancs, banán, mangó stb.), avokádó. Kezdetben csak kis mennyiségben adjunk apró magvas, nehezen tisztítható, illetve esetleg hisztamin felszabadulást kiváltó (eper, málna) gyümölcsöket.

Zöldség: Elsőként választandó zöldségek: sárgarépa, cékla, burgonya, saláta, sütőtök, szelőtök, gesztenye, brokkoli, mángold, kelbimbó és a spárga.

8 hónapos kortól: kelkáposzta, karalábé, karfiol (magas rosttartalom) is bevezethető a csecsemő étrendjébe.

Spenótot, sóskát magas oxalát tartalma miatt csak hetente egy alkalommal adjunk. Friss gyümölcs vagy zöldség hiányában megfelelő módon tárolt mélyhűtött is adható. Bizonyos zöldségek - cékla, fekete áfonya, rebarbara- rózsaszín/piros, nagymennyiségű sárgarépa- narancs-sárga, zöld spárga pedig zöld színűre színezhetheti a csecsemő vizeletét.

Hús: Kizárólagos anyatejes táplálás mellett 6. hónapos kor körül a vastartalékok kiürülnek. Ezért fontos, hogy a hozzátáplálás kezdetétől minden nap kapjon vasban dús ételeket a csecsemő. A vashiány megelőzése céljából már a kezdetektől komplettáljuk a főzeléket jól felszívódó vasat tartalmazó hússal, májjal, hallal. Csirkemáj (lehetőleg fiatal csirkéé) hetente egyszer adható. Vassal dúsított gabonafélék, továbbá kevésbé jól felszívódó vasat tartalmazó ételek, mint főtt tofu, hüvelyesek, tojássárgája adása is segít a fokozott vasigény kielégítésében. A vas felszívódását a tehéntej/tápszer, tannin (tea!), kakaó, növényi rostok gátolják. A magas C-vitamin tartalmú/savanyú pH-jú ételek- narancs és egyéb citrus félék, mangó, ananász - növelik a vas felszívódását.

Hal: Halak adása omega-3 zsírsav tartalmuk miatt legalább hetente 1-szer ajánlott.

Tehéntejalapú tejtermékek: A joghurt-(fermentáció során a tehéntejfehérjék és laktóz bontódnak) könnyebben emészthető. Naponta maximum 100-125 ml natúr joghurt, kefir - gyümölcsökkel, gabonafélékkel együtt adható. A főzelékekre feltétként, vagy gyümölcspüréhez keverve naponta 2 alkalommal 100 ml-enként 1 kávéskanál túró, reszelt sajt adható.

Az ételek állaga: A folyékony-pépestől indulva a darabos, majd szilárd ételek bevezetése fokozatosan történjen. Zöldség fajtája szerint döntsünk passzírozás vagy turmixolás mellett. A rágásra szoktatást általában 8-10 hónapos kor körül kezdjük úgy, hogy villával törjük össze a főzeléket, egy-egy nagyobb, de egészen puha darabot hagyjunk a főzelékben, amit a csecsemő az ínyével összenyomhat.

Jó rágcsálnivalók a következők (a felsorolás nem teljes): banán, puha körte, sárgabarack, sárgadinnye, mangó, avokádó, megfőzött kelvirág, brokkoli, édesburgonya, sütőtök, megfőzött kis húsgombóc, sajt. A rágcsálnivalók adása szülői (gondozói) felügyelet mellett történjen.

A hozzátáplálás technikája: Amíg a csecsemő nem tud önállóan ülni, az őt etető személy tartsa az ölében, jól megtámasztva vagy ültesse a csecsemőt az etetéshez hordozószekbe és a szilárd táplálékot adja kanállal.

Amikor a csecsemő már önállóan tud ülni - általában 8 hónapos kor körül - magas etetőszékbe ültethető.

A rágcsálni valókat akkortól kezdjük adni, amikor a csecsemő már önállóan tud ülni és kialakul az a finom motoros készség, ami lehetővé teszi, hogy kis darabos ételeket mutató és hüvelykujja közé fogva szájához vigye (8-9 hónapos kor). Valamivel későbbi életkorban, általában 10-12 hónapos kortól elkezdhető a tányérből evőeszközzel történő önálló táplálkozás.

Az anyákat bátorítsuk arra, hogy amikortól a csecsemő erre készséget mutat, engedjék meg, hogy önállóan egyen, amellet, hogy még a kiskanállal történő etetését is folytatni kell. A már önállóan táplálkozó csecsemő/kisded a családi étkezés részese legyen

Italok: Kizárólag anyatejjel táplált csecsemőnek nincs szüksége kiegészítő italra. Ha a csecsemő már legalább 3 alkalommal fogyaszt szilárd táplálékot, akkor kell csak kiegészítő folyadékot vizet (vagy cukrozatlan baba teát) lehetőleg pohárból adni.

Az első életévben tehéntej rendszeres és nagyobb mennyiségű adása tilos. Nagyobb mennyiségű tehéntej vashiány előfordulását segítheti elő, valamint a magas fehérjetartal-

ma miatt hajlamosít elhízásra. Natív tejet 2 éves kor előtt ne adjunk fő étkezésként.

Hozzátáplálás és étel intolerancia/allergia:

Glutén az 5. hónap kezdetétől adható, de 12 hónapos korig csak kisebb mennyiségben, különösen a bevezetés első heteiben ügyeljünk arra, hogy ne legyen nagyobb mértékű a bevitel. **A hozzátáplálás kezdsénél javasolt naponta egy evőkanál gabona alapú pürével vagy 1-2 gáluskának megfelelő mennyiségű gluténnal indítani, majd lassan, fokozatosan emelni a mennyiségét.**

Milyen ételeket (folyadékokat) ne adjunk a csecsemőnek

- ne adjunk sót és cukrot a pürékhez, ételekhez
- natív méz (hőkezelt méz azonban adható)
- gyógyteát, fekete és zöld teát
- natív hígítatlan tehéntejet: a pasztörizált, vagy forralt tej fő ételnek nem adható, de kis mennyiségben a szilárd táplálékokkal együtt lehet adni
- kecsketej: önmagában táplálkozás-élettani szempontból nem megfelelő a csecsemő számára. A tehéntej és kecsketej fehérje közötti keresztallergia kockázata magas
- sűrített tej
- egészben adott dió, mogyoró, egyéb dió, cukorka, cse-resznye, kukorica, kemény, nyers gyümölcs vagy zöldségdarab, stb. fulladást okozhat

Az egészséges táplálás gyermekünk fejlődésének a kulcsa, fordítsunk rá figyelmet és energiát.

Virágh Imréné Kati védőnő

forrás: A legújabb magyar hozzátáplálási ajánlás 2019

Dr Szentannay Judit gyermek gastroenterológus

Egészségügyi Szakmai irányelv- az egészséges csecsemő (0-12 hónap) táplálásáról

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA HÍRLEVÉL 14. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM – 2021. JANUÁR HOZZÁTÁPLÁLÁS

<https://elso1000nap.hu/>

Sopronkövesdi cipészek

A múlt század közepén egy új cipő vásárlása nagy beruházásnak számított, ezért aztán érdemes volt javíttatni, ahányszor csak lehetett. Ebben az időben több cipész is volt a faluban, a szoc. rendszer is elnézőbb volt a cipész „maszeksággal” szemben.

Pintér János: 1905-ben született, a cipész szakmát Lövön, Simon Jánosnál tanulta ki, majd lent a „városban” a mai Építők Boltjától nem messze, a családi házában nyitotta meg a műhelyét. Munkáját többnyire a cipők talpalása, javítása jellemezte, de egy időben készített cipőket is. Az 1940-es, 1950-es években sokszor előfordult, hogy a kuncsaftok csak terménybetakarítás után tudtak fizetni, ezért külön munka vállalására kényszerült. Amíg igény volt rá, idősebb korában is a lakosság rendelkezésére állt.

Horváth (Rigli) László: 1915-ben született, a háborús időben háromszor is besorozták, legutoljára 1944-ben Kárpátaljára. Mint híradós katona, a Kassa környéki Rozsnyónál elindult egy domb felé hibaelhárítás céljából, amikor orosz aknavetőek támadták meg, és egy akna az egyik lábfejét leszakította. Lélekjelenlétét megőrizve, kúszva ért a domb tetejére, ahonnan úgy gurult le a másik oldalra, a bajtársak onnan vitték be a rozsnyói kórházba. Sajnos az első amputáció után fertőzés miatt többször amputálni kellett a lábát, majd így került Sopronba a vasút közeli hadikórházba. Légibombázáskor utolsó pillanatban jutott le a pincébe, a lezuhanó beton- és üvegdaraboktól veszélyeztetve. Hazatérése után a Jókai utcában id. Török Gyulánál kitanulta a cipész szakmát és az Újtelepen, a lakásukban kialakított műhelyben kezdte meg a cipők javítását. Az 1960-as évek vége felé mindig elámulva néztem, ahogy a két mankó segítségével gond nélkül közlekedett. Óriási lelkierő és elszántság volt benne, nem tört meg. Elvégezte a főzést, takarítást, mindennemű házimunkát, nyulakat tartott, és még a „Nyulászóra” is kigyalogolt a szőlőt megművelni.

(Nyulászó: Péter-majori gyümölcsös előtti terület, a temető melletti földút odavezet) Két fia, László és Jóska Sopronban lakik, két lánya, Margit és Teréz máig Sopronkövesden él. Nekünk kövesdieknek jó példával szolgált arra nézve, hogy a reménytelennek tűnő helyzetekből is van kiút!

Mentes Tibor (Tibi bácsi, a cipész mester): 1923-ban született, a lövői Simon János suszter volt a mestere, az ottlakásos inasévek alatt feladata volt a kész cipőket kihordani biciklin vagy gyalog, akár a közeli falvakba is. Leventeként besorozták 1944-ben és Németországba került, ahol a II. világháború vége előtt amerikai fogságba esett. A fogságban töltött időről naplót vezetett, amit Vali lánya máig megőrzött, hamarosan olvashatunk róla. A háború után egy időre a testvérei után ment Pestre, a Szív Újság katolikus lap kihordója volt. 1949-ben a szülői háztól nem messze, lent a „városban”, ahol ma a sárkány szobor áll, a Balogh néni házában nyitott cipésműhelyt. (Balogh néni apró termetével sokszor feltűnt a patak parton, szinte futott a rogyásig megpakolt biciklijével, szívós egy teremtés volt!). Később a családi házuk az Iskola utcában biztosított helyet a munkájának, szerette a szakmáját, 1960-ban mestervizsgát is tett. Új cipőket is készített, a felsőrészt a lövői Szendi felsőrész készítőnél csináltatta méretre. Később még távoli falvakból is jöttek hozzá, mindig kész volt a megígért időre. Gyerekként mindig azt vártuk, hogy még valamit csinál a cipővel, mert ez idő alatt vidám anekdotákkal, tréfás történetekkel halmozott el bennünket. Mottója az volt, hogy a cipőknek igenis lelkük van. Kedvenc mondása: „suszter ész láng ész, alacsonyan ül, de magasan gondolkodik”. A Soproni ÁFÉSZ kövesdi képviselőjeként a különféle gyűlések állandó levezetője volt, köszönhetően a kifinomult beszédstílusának. Talán nem véletlen, hogy testvére, Mentés József a Szegedi Nemzeti Színház színésze lett. Több ismert filmben szerepelt, pl. a Veri az ördög a feleségét című filmben is. (A film címe népi mondás, a viharos szakadó esőt jelenti). ÁFÉSZ képviselőként ott bábáskodott a Hideg-Vendéglő és a Fehér Csárda létrejöttében is. Tibi bácsi cipésszerszámai a pángli (cipéssasztal), amivel szinte az 1996-ban bekövetkezett haláláig dolgozott, megtekinthető a Rákóczi utcai tájházban.

Horváth Géza: 1929-ben született, a cipészetet szintén a Jókai utcában (régen Langár) lakó id. Török Gyulától tanulta. Dolgozott Lövőn is a Cipőipari Ktsz-ben, egy időben pedig a Kossuth utcai volt virágbolt helyén, a falu közepén másodmagával nyitottak cipésműhelyt. Az 1970-es évek elejétől felhagyott a cipészettel.

Török Gyula: 1938-ban született, a 403-as ipariban tanult Sopronban, a gyakorlatra otthon a Jókai utcai (Langár) családi házban tett szert. Édesapja id. Török Gyula 1905-

Frank Lajos: 1943-ban született Sopronban, a 403-as Ipari Iskolában és Németh Ferenc Ógabona téri cipésznél tanulta ki a cipészséget. Az iskola végeztével ugyanott állt munkába, az 1960-as évek elején a javítás mellett cipőkészítéssel is foglalkoztak. A cipésműhely napjainkban is működik. Az 1970-es évektől a soproni 48-as laktanyába került, ami stabil munkahelynek számított. Ő volt a cipészek között a legfiatalabb. A munkahelye is mindig Sopronban volt.

A kövesdi cipészek közül az 1929-ben született Kántor

ben született, aki apja cipésműhelyét megörökölve folytatta a cipészséget, több segédet is foglalkoztatott. Gyuszi bácsi az iskola végeztével apja mellett dolgozott, majd a soproni 48-as laktanyában talált egy jó stabil állásra, 38 évig volt itt alkalmazásban. Közben azért a falubeliek cipőjét is javította, ezen kívül bőrtáskákat, derékszíjakat stb. is készített. Napjainkban, túl a 80 éven is dolgozik, fiatalabb korában sem ijedt meg a munkától, ma is jó kiállású, tevékeny ember, a cipészek közül már csak Ő van éleiben, maradjon is így sokáig!

László 1956-ban Bécsben kötött ki, és ott is dolgozott, mint „suszter”. Kirády Ernő 1925-ben született, szintén „56-os”, Burgenlandban telepedett le. Gyermekkorát a kotecsi vadászházban töltötte, mert apja volt a Széchenyi grófok fővadásza. A kápolna melletti Krisztus-szobor az Ő adománya, idős korában is hazamotorozott, és a kápolnai misén Ő húzta a harangot. Végül nyugalomra is Sopronkövesden talált.

Mára csak elvétve találunk cipészetet, inkább új cipőt vesznek az emberek. Divatba jött a Mister Minit, az a kis boks, ahol kulcsmásolás és gravírozás mellett cipők gyors javításával is foglalkoznak. A régi falusi cipészek kora leáldozott, mint ahogy a korábbi szakmák közül a bognár és a varga sem létezik már!

Mihócza László

Szalagos fánk

Hozzávalók (28-30 darabhoz):

- ◆ ½ kg liszt
- ◆ 2dkg élesztő
- ◆ 5 dkg porcukor
- ◆ 5 dkg vaj
- ◆ 2 tojássárgája
- ◆ 1 pohárka rum
- ◆ késhegynyi só
- ◆ kb. ½ liter tej
- ◆ 1 liter olaj a sütéshez

A helyiség ahol dolgozunk, egyenletes meleg legyen.

3 dl langyos tejjel, az élesztővel, egy kanál porcukorral, 3 kanál liszttel felsűrű kovászt készítünk. A többi porcukorral a tojássárgáját elkeverjük, az érett kovászhoz adjuk. Jól elkeverjük, hozzáöntjük a langyos vajat, a lisztet, és annyi langyos tejet, amennyiben a sőt feloldottuk, hogy lágy kalácstészta sűrűségű tésztát kapjunk. Géppel dagasszuk. A tetejét liszttel, megszórjuk, lepedővel letakarjuk, majd

langyos helyen jó másfélszeresére kelesztjük. Utána lisztezett deszkára kiborítjuk, majd ujjnyi vastagságúra elnyújtjuk, majd kiszaggatjuk. ezután meg ½ órán át kelesztjük. Vigyázzunk, hogy túl ne keljen, mert akkor nem lesz szalagos. A megkelt fánk alsó része kerüljön felülre. A fánkot középhőmérsékletű olajban sütjük. Sütés közben az edényt lefedjük, majd ha az egyik fele kész, fedő nélkül sütjük tovább.

Csomó Csilla

Lakossági használt sütőolaj begyűjtés

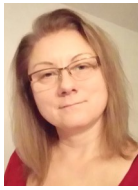
Falunkban egy szerződött vállalkozó 3 db sárga nagyméretű műanyag gyűjtőedényt telepített, mely a étkezési használt olaj és zsír begyűjtésére szolgál. A gyűjtők az alábbi helyszíneken kerültek kihelyezésre:

- ◆ Liliom utca-ruhagyűjtő mellett
- ◆ Horgásztó-ruhagyűjtő mellett
- ◆ Vasút sor -üveggyűjtő mellett

A begyűjtött zsiradék mennyisége után a vállalkozó óvodánkunk literenként 25 Ft támogatást biztosít.

Sajnos a Horgász-tónál nem rendeltetés szerint használják, mivel moslékot öntöttek a gyűjtőbe és a használt étolajat több esetben zárt csomagolás (pl. flakon) nélkül öntötték bele. Kérjük ezek mellőzését!

Néhány nap varázslat

Január közepe van. Végre havazott! Annyira vártam már! Hó és fagy, igazi tél - pár nap illúzió. Furcsán érkezett, mindenféle esett már az országban, sok helyen meg is maradt, de nálunk sokáig semmi sem történt. Egyszer csak itt is elkezdett havazni, ömlött az égből – olyan reménytelen volt - de el is olvadt, ahogy földet ért. Aztán mégiscsak megtörtént a varázslat, puha fehér takaró borított be mindent. Jól esett ellapátolni a hideg, kristálytisztá levegőn. Két napon át hócsaták hangja hallatszott a környéken és végre szánkózhattak a gyerekek.

Szép emlékek ébredtek bennem ezen a hétvégén. Láttam magamat és öcsémet, ahogy kipirulva, vörös és átfagyott kezeinket rázogatva és dörzsölve nagymamánk csempekályhájára mellett ülünk. Kivittek minket a felnőttek szánkózni. Sosem várták meg, hogy kérjük. Ugyanúgy szerettek szánkózni ők is, mint mi. Mama a körgát melletti utcában lakott, nem kellett messzire menni, hogy találjunk egy magaslatot, ahonnan le lehet csúszni. Apuék hárman voltak testvérek, mind fiúk. Ha mamánál ünnepeltünk, biztos, hogy ebéd után kimentünk szánkózni a nagybátyáinkkal. Keresztapám ráhasalt a szánkóra és ránk parancsolt, hogy pattanjunk a hátára. Aztán száguldottunk lefelé vagy 20 -30 métert! Itt az Alpoknál ez elég viccesen hangzik, de nekünk maga volt a mennyország! Rengeteget nevtünk.

Mamám Piroskának hívták. Úgy viselte ezt a nevet, mintha legalább egy orosz nagyhercegnő lenne. Egyébként is tekintély, erő és csodálatos emberi tartás sugárzott belőle. Elég bátor volt, hogy elváljon az ötvenes években, és hogy három kisgyereket egyedül neveljen fel. Remekül főzött, kötött és horgolt, kis konyhakertjéből megtelt a kamra – az eper és pöszméte szörp íze a mai napig a számban van - és minden évben meghízott egy disznó az ólban. Amit csak lehetett, önerőből megteremtett. Jutott ideje arra is, hogy meglátogassa a barátnőit, hogy elmenjen néha színházba vagy átbuszozzon Gyulára a várfürdőbe.

Emlékszem a tepertős és vajás pogácsák, a zserbó és a kókuszgolyó ízére, melyek mama ünnepi asztalán mindig ott voltak. Mindig ugyanaz. Sosem untuk meg, sőt titkon minden látogatás alkalmával reméltük, hogy megint elké-

szítette a finomságokat!

Kínosan figyelt az illemre. Megtanultuk, hogy nem vehetünk az asztalra kitett finomságokból, amíg meg nem kínálnak bennünket. Sem nála, sem máshol. Megtanultuk, hogy vendégségben nem nyúlhatunk semmihez engedély nélkül. Ha az utcán megálltunk beszélgetni egy ismerőssel, mi szépen csendben álltunk. Nem rángattuk a kezét és nem türelmetlenkedtünk. Válaszoltunk, ha kérdeztek.

Azt is megtanultuk, hogy a boltban is úgy kell viselkedni mintha vendégségben lennénk. Nem fogdosunk össze mindent, vigyázunk mindenre, hiszen nem a miénk. Nem nyitjuk ki a csokit vagy az üdítőt, amíg ki nem fizettük - mert ugye még nem a miénk, másrészt pedig ennyi önfegyelme van már egy gyereknek.

Természetesen a szüleink is erre tanítottak minket, én mégis valahogy az illem kapcsán mindig mamára gondoltam.

Hát jó messzire repített ez az „egy hétvége tél” ...!

Talán lesz még hó és hideg, de időközben kibújít a hóvirág és már mutatják magukat a nárciszok és a jácintok is. Számomra a február a fordulópont, a tél vége vagy még inkább a tavasz kezdete. Minden évben kíváncsian várom, hogy a medve meglátja-e az árnyékát másodikán, hogy megszólal-e a pacsirta tizenkilencedikén és vajon Mátyás talál-e jeget huszonegyedikén. Várom, de igazán nincs már jelentősége. A tavasz mindenképp hamarosan megérkezik. Minden fényesebb, színesebb és illatosabb lesz, a hangsúly áthelyeződik a jövőre, a bizakodásra. Lassan át fogom nézni a vetőmagokat, elkezdem tervezgetni a veteményest, metszhetek.

Egy kicsit én is újjáéledek a természettel együtt. Jön a sok hajlógatás a föld felé, a jóleső fájdalom, „az érzem, hogy élek” érzés. Aztán naponta kétszer meg fogom nézni, hogy bújik-e már a borsó, hajt-e az almafa, pedig pontosan tudom, hogy nincs még itt az ideje. Örömteli a várakozás, olyan, mint karácsony előtt...

Tóth Zsuzsanna

Főszerkesztő: Simon Tamara **Olvasószerkesztő:** Raffainé Biró Veronika, (e-mail: koveshermesz@gmail.com)

Szerkesztők: Borza Nikolett, Csomó Csilla, Fülöpné Hidegh Csilla, Fülöp Zoltán, Hajasné Guczogi Helga, Horváth Balázs, Kazinczy Péter, Mihócza László, Nagyné Kun Zsuzsanna, Obádovics Csilla, Schweitzer Kornél, Tóth Zsuzsanna, Varga Dóra, Virágh Imréné

Fotók: Bindics Ármin, Horváth Eleonóra, Horváth Zsolt, Farkas Károly, szerkesztői fotók

Nyomda: Rábaközi Nyomda

Kiadja és terjeszti: Sopronkövesd Község Önkormányzata, 9483 Sopronkövesd, Kossuth Lajos utca 77.

Tel: 06 99/536-000, Facebook: Sopronkövesd Hivatalos Oldala, e-mail: polgarmester@sopronkovesd.t-online.hu

ISSN 2676-9409

Sopronkövesd - A zöldszívű falu

